

Predsednica Republike Slovenije

URAD

Nagovor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar ob Svetovnem dnevu ekološkega dolga 2023

Letošnji svetovni dan ekološkega dolga dosegamo 2. avgusta, kar pomeni, da bi človeštvo za udobno življenje rabilo skoraj dve Zemlji. Slovenija pa je svoj dan ekološkega primanjkljaja dosegla že 18. aprila. Če bi torej naš povprečen življenjski slog živeli vsi zemljani, bi zanj potrebovali 3,4 Zemlje.

Znanost nas opozarja, da je sedanje desetletje ključnega pomena za to, da bi obrnili trend izpuščanja toplogrednih plinov in s tem dosegli cilj ustavitve segrevanja zemeljskega površja na 1,5°C v primerjavi s predindustrijsko dobo. Vedno bolj ekstremni vremenski pojavi in naravne nesreče okrog nas na tako rekoč dnevni ravni so jasno opozorilo, da časa resnično ni več. Slovenija pa se segreva dvakrat hitreje od svetovnega poprečja!

Tudi v Sloveniji potrebujemo **bolj ambiciozne politike za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blaženje.**

Zato pozivam predvsem k oblikovanju močne in enotne **politične volje za večjo odgovornost in učinkovitost naše države pri sprejemanju in izvajanju odločnih korakov zoper podnebno, okoljsko in biodiverzitetno krizo.** Ti ukrepi morajo biti celostni in dolgoročni. Država mora pri podnebnem upravljanju in prostorski ureditvi usmerjati in podpirati tudi regionalno in občinsko raven.

Oblikovanje novega Zakona o podnebnih spremembah in prenova Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta mora potekati **na vključujoč način.**

Pozdravljam proces širših posvetov, ki vključujejo različne deležnike in tudi civilno družbo. Pričakujem, da bodo tudi ti glasovi slišani in ustrezno upoštevani v končnih verzijah zakona oziroma načrta.

Boj zoper podnebne spremembe ne sme iti na škodo narave. Narava je v tem najpomembnejšem izzivu našega časa naša ključna zaveznica. Zato pozivam vlado, da tudi pri uresničevanju novega Zakona o umeščanju naprav za obnovljive vire energije v prostor določi osnovne standarde za varstvo ljudi in narave. O tem mi piše vrsta zaskrbljenih prebivalcev. Država, ki je dolžna skrbeti za naše zdravo življenjsko okolje, naj k sodelovanju povabi ustrezno stroko, tudi krajinske arhitekto.

Prehranska varnost v povezavi z ohranjanjem rodovitnosti prsti bosta vedno pomembnejši. V krogotoku narava – kmetovalec - potrošnik se zavzemam za podporo kmetovanju po načinu **ekološkega ohranitvenega kmetijstva**. Oktobra letos bom gostila **Forum o prehranski suverenosti**. Sedaj je naša samooskrba, posebej s sadjem in zelenjavo, veliko prenizka. Poraba mesa v Sloveniji pa je previsoka in tedenski dan brez mesa bo tudi zdravju prijazen.

Gospodarstvo bo moralo zadovoljevati **potrebe vseh znotraj zmogljivosti planeta**. Slovenija je zavezana k Zelenemu dogovoru EU. Podjetja bodo svojo konkurenčnost temeljila tudi na izpolnjevanju teh novih zelenih standardov. V našo družbo vključujmo načela in ukrepe krožnega gospodarstva.

Del podnebno-okoljske enačbe je tudi **podnebna pravičnost**, ki prepozna najbolj podnebno ranljive regije in prebivalce tako na globalni kot državni ravni. Vsem moramo omogočiti udeležanje zelenega prehoda in možnost za prilagajanje na posledice podnebnih sprememb.

Ocenjujem, da je javna podpora zelenemu ukrepanju in varstvu okolja visoka. To presega tradicionalne ideološke delitve in mora biti stvar širšega **nacionalnega soglasja**.

Zdaj se odločamo o tem, v kakšni državi želimo živeti naslednjih 20 ali 30 let. Skupaj in vključujoče moramo sprejeti prave in dovolj odločne ukrepe za to, da bo Slovenija v naslednjih desetletjih sodobna, zelena in tehnološko inovativna država, iz katere mladi ne bodo več odhajali, temveč bodo lahko živeli in delali v varnem, privlačnem in ustvarjalnem domačem okolju. Ne več na račun prekomernega izčrpavanja naravnih virov, temveč v sozvočju z naravo in v zdravem življenjskem okolju, kot nam ga zagotavlja tudi naša Ustava. Ljudje planet uničujemo, ljudje smo edini, ki ga lahko rešimo. Vsak se mora potruditi po svojih najboljših močeh. To je naša dolžnost.